

PLAN ZA ČISTU INDUSTRIJU

Okrugli stol Sekcije S1 i Sekcije S3

Martina Đopar, H

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
ŠIBENIK, 9.–12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9–12, 2025

Što je Plan za čistu industriju?

Plan za čistu industriju (CID) nadovezuje se na Europski zeleni plan, čiji je glavni cilj postizanje klimatske neutralnosti Europe do 2050. godine te podupire međucilj paketa „Spremni za 55 %” (Fit for 55) o smanjenju neto emisija stakleničkih plinova za 55 posto do 2030. godine. Komisija kroz CID uvodi **novi međucilj**, odnosno smanjenje neto emisija za **90 posto do 2040. godine**.

Plan za čistu industriju usmjeren je na:

energetski intenzivne industrije

kako bi se osigurala konkurentnost s obzirom na visoke troškove energije i nepošteno globalno tržišno natjecanje

Sektor čistih tehnologija

kako bi se omogućilo njegovo širenje u EU-u kao ključnog pokretača konkurentnosti i dekarbonizacije

Koja područja politike obuhvaća Plan za čistu industriju?

1. Pristupačna energija
2. Vodeća tržišta za čistu industriju
3. Javna i privatna ulaganja
4. Kružno gospodarstvo
5. Globalna tržišta i međunarodna partnerstva
6. Vještine i radna mjesta za pravednu tranziciju

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION

SIBENIK, 9.-12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

1. Cjenovno pristupačna energija

Akcijski plan za cjenovno pristupačnu energiju (Affordable Energy Action Plan) za smanjenje računa za poduzeća i kućanstva

1. Ubrzanje primjene čiste energije, ubrzavajući elektrifikaciju
2. Dovršenje unutarnjeg energetskog tržišta fizičkim međusobnim vezama
3. Učinkovitije korištenje energije i smanjivanje ovisnosti o uvozu fosilnih goriva.

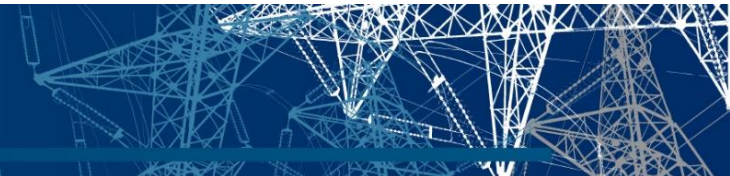
→ Povećati stopu elektrifikacije u cijelom gospodarstvu s 21,3% na 32% 2030

→ Instalirati 100 GW kapaciteta električne energije iz obnovljivih izvora svake godine do 2030

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
ŠIBENIK, 9.-12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

2. Vodeća tržišta za čistu industriju

Zakon o ubrzanju industrijske dekarbonizacije
(Industrial Decarbonisation Accelerator Act)

1. Poticati potražnju za čistim proizvodima iz EU-a uvođenjem kriterija održivosti, otpornosti i davanja prednosti europskim proizvodima u javnu nabavu EU-a za strateške sektore
2. Na proizvode stavljati oznake na kojima se navodi intenzitet ugljika kako bi se poduzetnicima omogućilo da dobiju „zelenu premiju” i informiralo potrošače

→ Na tržištu EU-a dosegnuti razinu od 40% ključnih komponenti čistih tehnoloških proizvoda koje su domaće proizvodnje

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
SIBENIK, 9.-12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

3. Financiranje - Javna i privatna ulaganja

1. Povećati kapacitete **Inovacijskog fonda** većom sinergijom među postojećim instrumentima financiranja – **Banka za industrijsku dekarbonizaciju**
2. Poticati privatna ulaganja izmjenom fonda **InvestEU**
3. **Pojednostaviti pravila o državnim potporama** kako bi se državama članicama omogućila veća fleksibilnost u potpuri dekarbonizacije – **Čista industrijska politika** (State Aid Framework accompanying the Clean Industrial Deal (CISAF))

→ Planom za čistu industriju potaknut će se ulaganja u vrijednosti većoj od 100 milijardi eura za potporu industrijskoj tranziciji

4. Kružno gospodarstvo

1. Osigurati niže cijene i veću dostupnost ključnih sirovina organiziranjem zajedničke nabave (putem centra EU-a za ključne sirovine)
2. Novim aktom o kružnom gospodarstvu smanjit će se ovisnost o uvozu primarnih materijala i stvoriti poslovne prilike

→ Povećati stopu kružne upotrebe materijala s današnjih 11,8% na 24% do 2030

U EU-u se proizvodi preko 185 kg ambalažnog otpada po osobi (Eurostat, 2025.), dok se ukupno samo 38 % otpada reciklira i može se ponovno upotrijebiti za proizvodnju nove robe.

Elektronički otpad – jedan od najbrže rastućih tokova otpada u Europi

5. Globalna tržišta i međunarodna partnerstva

1. Diversifikirati izvore opskrbe – Partnerstva za čistu tehnologiju i ulaganja
2. Pojednostaviti i ojačati Mehanizam prilagodbe ugljika na granicama (CBAM)

→ Osigurati najveći mogući udio na globalnom tržištu čistih tehnologija u vrijednosti od 2 bilijuna USD 2035

29. rujna

Mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama: Vijeće odobrilo pojednostavnjenje instrumenta EU-a o izmještanju emisija ugljika

Kako CBAM funkcionira?

Izvor: <https://www.consilium.europa.eu/hr/infographics/fit-for-55-cbam-carbon-border-adjustment-mechanism/>

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION

ŠIBENIK, 9.–12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9–12, 2025

6. Vještine i radna mjesta za pravednu tranziciju

1. Nova **Unija vještina** osigurat će kvalificiranu radnu snagu za strateške industrije, promicati kvalitetna radna mjesta i podupirati radnike u tranziciji

→ Smanjiti broj zanimanja za koja su potrebne posebne vještine ili znanja za prelazak na čistu energiju u kojima je najmanje pet država članica izvijestilo o manjku

Akcijski plan za cjenovno pristupačnu energiju

Koje stupove i mjere sadrži?

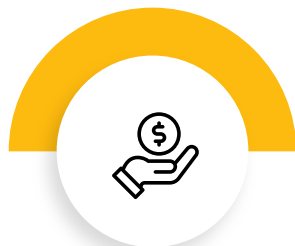
Stupovi Akcijskog plana za cjenovno pristupačnu energiju za sve Europljane

Izvor: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/attachment/880598/Factsheet%20-%20Action%20Plan%20Affordable%20Energy_HR.pdf

1. Smanjenje troškova energije

01

Pristupačniji računi za električnu energiju

02

Smanjeni troškovi opskrbe električnom energijom

03

Osiguranje funkcionalnog tržišta plina

04

Energetska učinkovitost (postizanje ušteda energije)

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
ŠIBENIK, 9.-12. STUĐENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

2. Dovršetak energetske unije

05

Ubrzanje elektrifikacije za 40 % do 2030. iskorištavanjem fleksibilnosti iz elektrifikacije sektora grijanja, prometa i vodika može dovesti do godišnje uštede troškova energetske sustava od 32 milijarde eura u 2030.

Pokretanje Radne skupine za energetske uniju (Energy Union Task Force).

40%

%

Ubrzanje
elektrifikacije

32
milrd

€

Godišnja ušteda

2030

17

cigre
Hrvatska Grupa

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
ŠIBENIK, 9.-12. STUĐENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

3. Privlačenje ulaganja

Cilj je okupiti javni sektor, proizvođače energije i industrije koje troše energiju kako bi se:

- ublažile visoke cijene energije i tržišna neizvjesnost
- stvorilo povoljno investicijsko okruženje
- ojačala konkurentnost industrije EU

Predložena mjera: Trostrani ugovor za cjenovno pristupačnu energiju

NEWS ANNOUNCEMENT | 5 September 2025 | Directorate-General for Energy | 3 min read

Commissioner Jørgensen announces first 2 sectorial tripartite contracts

PROJEKT 1	PROJEKT 2
	
Priobalne vjetroelektrane i mreže	Skladištenje energije
Energija iz obnovljivih izvora na moru: 88 GW (2030.)	Studije upućuju na potrebu za skladištenjem energije od približno 200GW (2030.)

4. Pripravnost za krize

07

Jamstvo sigurnosti opskrbe za stabilnost cijena

Osiguravanje sigurne opskrbe energijom u EU ključno je za gospodarsku otpornost, kontinuirani pristup cjenovno pristupačnoj energiji i izbjegavanje ekstremne nestabilnosti cijena.

Predložena mjera: Pridonošenje stabilnosti cijena s pomoću okvira za energetske sigurnost uz obuhvaćanje iskustava iz energetske krize

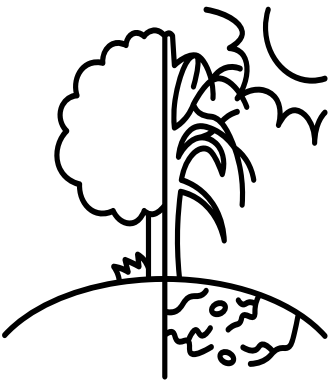
08

Pripravnost na krizu cijena

Europska Komisija će usmjeravati zemlje EU-a u primjeni mjera kojima se potrošače potiče da u određeno vrijeme smanje potražnju te će surađivati s operatorima prijenosnih sustava i nacionalnim regulatornim tijelima kako bi se u određenim situacijama privremeno povećali tokovi električne energije u prekograničnim spojnim vodovima.

Predložene mjere:

1. Izbjegavanje cjenovnih ekstrema tijekom energetske krize
2. Bolji prekogranični pristup jeftinoj električnoj energiji

Zaključak

Provedba plana za čistu industriju i dekarbonizaciju do 2030 odnosno do 2050. jača otpornost gospodarstva na klimatske i tržišne izazove te ubrzava prijelaz prema niskougljičnom razvoju. Time se osigurava dugoročna konkurentnost industrije, smanjenje emisija stakleničkih plinova i ostvarenje održivih klimatskih ciljeva.

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
ŠIBENIK, 9.-12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

Zahvaljujem na pažnji!

Martina Đopar,
Hrvatska gospodarska komora,
Sektor za industriju i održivi razvoj
mdopar@hgk.hr

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
ŠIBENIK, 9.-12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

